

Temeljem odredbi Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (NN 98/19), Protokola o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima (Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, 2004.), Pravilnika o načinu postupanja odgojno-obrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima (NN 132/13), Pravilnika o kućnom redu Katoličke osnovne škole Svete Uršule i Statuta, Školski odbor Katoličke osnovne škole Svete Uršule na prijedlog Učiteljskog vijeća i ravnateljice Katoličke osnovne škole Svete Uršule dana 16. prosinca 2019. donosi:

PROTOKOL

O POSTUPANJU U SLUČAJU VRŠNJAČKOG SUKOB I NASILNOG PONAŠANJA MEĐU UČENICIMA

Članak 1.

Protokol se odnosi na prevenciju mogućih situacija povećanih rizika kao i na postupanje u konkretnim situacijama s ciljem zaštite djece, kao i svih djelatnika koji o njima skrbe.

Pravilnikom se utvrđuju obveze i odgovornosti, kao i načini postupanja odgojno-obrazovnih djelatnika u slučaju vršnjačkog sukoba i nasilnog ponašanja među učenicima.

Članak 2.

S Protokolom moraju biti upoznati svi djelatnici Škole.

O načinima i koracima postupanja svih sudionika u procesu odgoja i obrazovanja u slučaju nasilja, potrebno je upoznati na početku školske godine učenike i roditelje.

Protokol sadrži:

1. općeprihvaćenu definiciju nasilja,
2. razliku vršnjačkog sukoba i nasilnog ponašanja među učenicima,
3. postupanje Škole u slučaju vršnjačkog sukoba,
4. postupanje Škole u slučaju nasilja među učenicima,
5. obrazac za opis događaja koji popunjavaju učenici uključeni u sukob;
6. obrazac zabilješke djelatnika Škole koji je sukobu/nasilnom događaju svjedočio i/ili je s istim bio prvi upoznat.

Članak 3.

Definicija i tumačenje vršnjačkog sukoba i nasilja među djecom i mladima je preuzeta iz Protokola o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima kojeg je donijela Vlada Republike Hrvatske 2004. godine.

Nasilničko ponašanje djece razlikuje se od jednokratnih incidenata i dječjih svađa ili tučnjava, jer se radi o ponašanju koje obilježava agresivno ponašanje kojim se namjerno nekome čini zlo, ponavljanje tijekom određenog vremena, neravnopravan odnos snaga (jači protiv slabijeg ili grupa protiv pojedinca).

Nasilje među djecom i mladima smatra se svako namjerno fizičko ili psihičko nasilno ponašanje usmjereno prema djeci i mladima od strane njihovih vršnjaka učinjeno s ciljem povrjeđivanja, koje se, neovisno o mjestu izvršenja, može razlikovati po obliku, težini, intenzitetu i vremenskom trajanju i koje uključuje ponavljanje istog obrasca i održava neravnopravan odnos snaga (jači protiv slabijih ili grupa protiv pojedinaca).

Nasiljem među djecom i mladima smatra se osobito:

1. namjerno uzrokovani i posebice kontinuirani fizički napad u bilo kojem obliku, primjerice: udaranje, guranje, šamaranje, čupanje, zaključavanje, napad različitim predmetima, pljuvanje i slično, bez obzira je li kod napadnutog djeteta nastupila tjelesna povreda;

2. psihičko i emocionalno nasilje prouzročeno opetovanim ili trajnim negativnim postupcima od strane jednog djeteta ili više njih. Negativni postupci su: ogovaranje, nazivanje pogrđnim imenima, ismijavanje, zastrašivanje, izrugivanje, namjerno zanemarivanje i isključivanje iz skupina kojoj pripada, isključivanje i zabranjivanje sudjelovanja u aktivnostima s ciljem nanošenja patnje ili boli, širenje glasina s ciljem izolacije djeteta od ostalih učenika, oduzimanje stvari ili novaca, uništavanje ili oštećivanje djetetovih stvari, ponižavanje, naređivanje ili zahtijevanje poslušnosti ili na drugi način dovođenje djeteta u podređeni položaj, fotografiranje ili snimanje mobitelom u prostorijama Škole i/ili drugim oblicima odgojno-obrazovnog rada te objavljivanje istog bez dozvole roditelja, kao i sva druga ponižavanja počinjena od djeteta i mlade osobe (unutar kojih i spolno uznemiravanje i zlostavljanje) kojima se drugom djetetu namjerno nanosi fizička i duševna bol ili sramota.

Nasilje podrazumijeva šest definirajućih čimbenika:

1. namjera da se drugom nanese šteta ili ozljeda,
2. intenzitet i trajanje (opetovanost nasilničkog ponašanja),
3. moć nasilnika (nerazmjer s obzirom na dob, snagu, brojčana nadmoć),
4. ranjivost i nemoć žrtve,

5. manjak podrške (vršnjaka, djelatnika, roditelja)
6. posljedice.

Članak 4.

Nužno je razlikovati vršnjački sukob i nasilje među djecom i mladima.

Vršnjački sukob ima sljedeća obilježja:

1. nema elemenata navedenih za nasilništvo: radi se o sukobu vršnjaka koji oni ne rješavaju na miran, nego na neki drugi način; ne postupaju jedan prema drugome s namjerom ozljeđivanja ili nanošenja štete; nema nerazmjera moći, nema težih posljedica za učenike u sukobu (npr. dječje svađe ili tučnjave).
2. učenici ne inzistiraju da mora biti po njihovom po svaku cijenu,
3. mogu dati razloge zašto su u sukobu,
4. ispričaju se ili prihvate rješenje u kojem nema pobjednika i poraženog,
5. slobodno pregovaraju kako bi zadovoljili svoje potrebe,
6. mogu promijeniti temu i otići iz situacije u kojoj je došlo do sukoba.

Članak 5.

U slučaju vršnjačkog sukoba svaki djelatnik škole dužan je:

1. odmah prekinuti sukob među učenicima (jasnom usmenom uputom);
2. ukoliko se nakon usmene upute sukob ne prekine, djelatnik škole dužan je fizički razdvojiti sukobljene učenike, pazeci pritom na primijenjenu silu;
3. uvjeriti se da su učenici prekinuli sukob i nemaju namjeru ponoviti ga;
4. obavijestiti o sukobu razrednika, stručnog suradnika ili ravnatelja Škole te napraviti službenu bilješku o događaju (iznoseći činjenice, sažeto, jasno);
3. obaviještena osoba (ravnatelj, stručni suradnik ili razrednik) dužan je obaviti razgovore sa sukobljenim učenicima te o razgovoru napraviti službenu bilješku;
4. potaknuti učenike da razgovaraju o sukobu, da ga pojasne, da zajednički donesu i prihvate rješenje, potaknuti učenike na ispriku; razgovarati o mogućim posljedicama i dogovoriti ih s učenicima; eventualna nadoknada štete (ovisno o potrebi i situaciji);
5. zamoliti učenike da popune odgovarajući obrazac o događaju,
6. u slučaju da učenik češće dolazi u sukobe s vršnjacima razrednik i stručni suradnik će pozvati roditelje u Školu s ciljem prevladavanja takve situacije i pomoći učeniku;

7. prema potrebi će učenik biti uključen u dodatni rad (savjetodavni rad) u Školi ili izvan Škole u dogovoru s roditeljima/skrbnicima,

8. ukoliko učenik učestalo krši pravila, ne poštuje dogovore, ne prihvaća restituciju, Škola može primijeniti odgovarajuće pedagoške mjere u skladu s Pravilnikom o kriterijima za izricanje pedagoških mjera (NN 87/08., 86/09., 92/10., 105/10. – ispravak, 90/11., 16/12., 86/12., 94/13. i 152/14.) i Pravilnika o izmjeni Pravilnika o kriterijima za izricanje pedagoških mjera (NN 3/2017);

9. u slučaju da sve prethodno navedene mjere ne dovedu do poboljšanja ponašanja učenika i u slučaju nesuradnje roditelja/skrbnika Škola će postupiti po točki 2. Protokola o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima (dokument Vlade Republike Hrvatske, 2004.).

Ukoliko je u sukob uključen učenik s teškoćama, odgojno-obrazovni radnici obvezni su poštovati sve posebnosti vezane uz te teškoće.

Službene bilješke o vršnjačkim sukobima dio su pedagoške dokumentacije i nalaze se u dosjeu učenika. Prosljeđuju se i daju na uvid u slučaju potrebe zahtjeva nadležnih institucija. Roditelji učenika usmeno su upoznati o detaljima vršnjačkog sukoba od strane razrednika i/ili stručnog suradnika.

Članak 6.

U svim slučajevima nasilja među učenicima Škola je dužna postupati u skladu s Protokolom o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima kojega je donijela Vlada Republike Hrvatske u listopadu 2004. godine (Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, 2004).

U slučaju nasilja među učenicima u Školi svi djelatnici Škole dužni su:

- odmah poduzeti sve mjere da se zaustavi i prekine aktualno nasilno postupanje prema djetetu, a u slučaju potrebe zatražiti pomoć drugih djelatnika odgojno – obrazovne ustanove ili po potrebi pozvati djelatnike policije (kontakt policajca);
- ukoliko je dijete povrijeđeno u mjeri koja zahtijeva liječničku intervenciju ili pregled ili se prema okolnostima slučaja može razumno pretpostaviti ili posumnjati da su takva intervencija ili pregled potrebni, odmah pozvati službu hitne liječničke pomoći ili na najbrži mogući način, koji ne šteti zdravlju djeteta, prepratiti ili osigurati

prepratu djeteta od strane stručne osobe liječniku, te sačekati liječnikovu preporuku o daljnjem postupanju i dolazak djetetovih roditelja ili zakonskih zastupnika;

- odmah po prijavljenom nasilju o tome obavijestiti roditelje djeteta sukobljenih učenika ili zakonske zastupnike, te ih upoznati sa svim činjenicama i okolnostima koje je do tada doznala i izvijestiti ih o aktivnostima koje će se poduzeti;
- po prijavi, odnosno dojavi nasilja odmah obaviti razgovor s djetetom koje je žrtva nasilja, a u slučaju da je postojala liječnička intervencija, uz dogovor s liječnikom, čim to bude moguće. Ovi razgovori s djetetom obavljaju se uvijek u nazočnosti nekog od stručnih djelatnika odgojno-obrazovne ustanove, a na način da se postupa posebno brižljivo, poštujući djetetovo dostojanstvo i pružajući mu potporu;
- roditeljima ili zakonskim zastupnicima djeteta koje je žrtva vršnjačkog nasilja dati obavijesti o mogućim oblicima savjetodavne i stručne pomoći djetetu u odgojno-obrazovnoj ustanovi i izvan nje, a s ciljem potpore i osnaživanja djeteta te prorade traumatskog doživljaja;
- što žurnije obaviti razgovor s djetetom koje je počinilo nasilje uz nazočnost stručne osobe, ukazati djetetu na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja, te ga savjetovati i poticati na promjenu takvog ponašanja, a tijekom razgovora posebno obratiti pozornost iznosi li dijete neke okolnosti koje bi ukazivale da je dijete žrtva zanemarivanja ili zlostavljanja u svojoj obitelji ili izvan nje, u kojem slučaju će se odmah izvijestiti centar za socijalnu skrb, a po potrebi ili sumnji na počinjenje kažnjive radnje izvijestiti policiju ili nadležno državno odvjetništvo, a odgojno-obrazovna ustanova će poduzeti sve mjere za pomirenje djece i za stvaranje tolerantnog, prijateljskog ponašanja u odgojno-obrazovnoj ustanovi;
- pozvati roditelje ili zakonske zastupnike djeteta koje je počinilo nasilje, upoznati ih s događajem, kao i s neprihvatljivošću i štetnošću takvog ponašanja, savjetovati ih s ciljem promjene takvog ponašanja djeteta, te ih pozvati na uključivanje u savjetovanje ili stručnu pomoć unutar škole ili izvan nje (centri za socijalnu skrb, poliklinike za zaštitu djece, obiteljska savjetovališta i slično) i izvijestiti ih o obvezi odgojno-obrazovne ustanove da slučaj prijavi nadležnom centru za socijalnu skrb, Uredima državne uprave u županijama (Službi za društvene djelatnosti), policiji ili nadležnom državnom odvjetništvu;

- o poduzetim aktivnostima, razgovorima, izjavama te svojim opažanjima sačiniti službene bilješke, kao i voditi odgovarajuće evidencije zaštićenih podataka koje će se dostaviti na zahtjev ravnatelju i drugim nadležnim tijelima.

Sukladno Pravilniku o načinu postupanja odgojno-obrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima (NN 132/13),

...“u slučaju vršnjačkog nasilja odgojno-obrazovni radnici obvezni su organizirati razgovore, radionice ili savjetovanja za učenike s ciljem pomirenja učenika, stvaranja prijateljskog okruženja, razvoja tolerancije, poštovanja različitosti te primjene nenasilne komunikacije.“

„U slučaju ponovljenoga nasilnog postupanja učenika školska ustanova obvezna je bez odgode, a u suradnji s liječnikom školske medicine i nadležnim centrom za socijalnu skrb, uputiti učenika koji je počinio nasilje na postupak procjene rizičnosti ponašanja, mentalnog i fizičkog zdravlja te obiteljskih prilika.“

„Odgojno-obrazovni radnici obvezni su izvijestiti roditelja o neprimjerenom ponašanju njegova djeteta, predložiti mogućnosti rješavanja uočenih problema u školi ili izvan nje te ih izvijestiti o odredbama kućnoga reda i statuta škole vezano uz pravila ponašanja i pedagoške mjere.“

Roditelji trebaju biti upoznati kako su sve informacije dobivene o ponašanju njihovog djeteta dobivene od strane odgojno-obrazovnih djelatnika stroga tajna, kao što su stroga tajna i informacije (ne dobivene od strane odgojno-obrazovnih djelatnika), njihove spoznaje i zaključci o odgojno-obrazovnom funkcioniranju drugih učenika ponašanju druge djece te da se iste ne iznose poznatim ili nepoznatim osobama. Roditelji su i na ovaj način dužni čuvati dignitet vlastitog djeteta i druge djece.

Preventivne aktivnosti planiraju se na razini Škole svake školske godine u obliku Školskog preventivnog programa, a provode se na individualnoj, grupnoj, razrednoj, školskoj razini. Preventivne aktivnosti obuhvaćaju učenike, roditelje, odgojno-obrazovne djelatnike. Školski preventivni program je dio Godišnjeg plana i programa rada Škole.

Ovaj Protokol stupa na snagu osmog dana od dana objave na oglasnoj ploči Škole.

Elvira Krišto

s. Elvira Krišto
predsjednica Školskog odbora

Katolička osnovna škola Svete Uršule

Školska godina _____

OBRAZAC

(za učenike uključene u sukob)

<p>Što se dogodilo? Napiši ili nacrtaj.</p>	
<p>Što sam ja učinio/la? Napiši ili nacrtaj.</p>	
<p>Jesam li mogao/la učiniti nešto drugačije? Napiši ili nacrtaj.</p>	
<p>Je li situacija riješena i kako?</p>	
<p>Ostalo važno... (dogovori, posljedice, vrijeme izvršenja dogovora i slično...)</p>	

Katolička osnovna škola Svete Uršule

Školska godina _____

ZABILJEŠKA DJELATNIKA ŠKOLE

<p>Što se dogodilo? Uključeni učenici? Jesam li događaju svjedočio/la osobno ili sam o događaju saznao/la? Od koga i kada? (OPIS SITUACIJE)</p>	
<p>Što sam učinio/la?</p>	
<p>Je li situacija riješena i kako?</p>	
<p>Dodatna bilješka, mišljenje/zaključak, dogovori, vrijeme izvršenja i druga važna napomena...</p>	

Datum: _____

Potpis: _____